

**VIEŠOSIOS ĮSTAIGOS „EKOAGROS“
DIREKTORĖS VIRGINIJOS LUKŠIENĖS**

KOMANDIRUOTĖS ATASKAITA

2022-05-16

Kaunas

- 1. Komandiruotės tikslas:** Atstovauti įstaigai IFOAM Organics Europe 20-mečio renginyje ir tarybos posėdyje
- 2. Komandiruotės trukmė:** 2022 m. gegužės 10-13 d.
- 3. Komandiruotės vieta:** Briuselis, Belgija
- 4. Komandiruotės finansavimas:** Komandiruotės išlaidos apmokėtos iš VšĮ „Ekoagros“ lėšų.
- 5. Dalyviai:** Direktorė Virginija Lukšienė
- 6. Atlikto darbo komandiruotėje rezultatai:**

VšĮ „Ekoagros“ yra IFOAM OE narė nuo 2015 metų. 2017 metais tapo pilnateise nare su balsavimo teisėmis. IFOAM OE vienija daugiau nei 200 organizacijų, asociacijų ir įmonių iš Europos Sąjungos, Europos laisvos prekybos asociacijos ir šalių kandidačių (iš viso 34 šalių). Organizacija atstovauja daugiau nei 400 000 maisto tiekėjų visoje Europoje ir įvairiapusį bei klestintį ekologišką judėjimą ES institucijų link. Pagrindinis IFOAM OE siekis – ekologinės žemdirbystės principus atitinkančios sistemos, veikiančios ekologinio, socialinio ir ekonominio požiūrio naudai, įgyvendinimas.

Pagrindinės IFOAM OE veiklos sritys:

- Parama ekologiniam ūkininkavimui per sėkmingą bendrosios žemės ūkio politikos reformą;
- Aukščiausio lygio įtaka ir tarpininkavimas ES politikai ir institucijose;
- Užkirsti kelią GMO naudojimui;
- Siekti išlaikyti ES ekologinio ženklo pripažinimą kaip labiausiai aplinką tausojančios ir tvarios maisto sistemos ženklo;
- Mokslinių tyrimų ir naujovių platformos įkūrimas ir plėtojimas;
- Kongresų ir konferencijų, mokymų organizavimas.

2022 m. gegužės 11 d. dalyvauta IFOAM Organics Europe 20-mečio renginyje. Europos ekologinio judėjimo jubiliejus taip pat žymi ekologijai dedikuotus metus. IFOAM Organics Europe siekis buvo pasinaudoti šia proga ir pagerbti organizacijos tinklą visoje Europoje: personalą, rėmėjus, sprendimus priimančius asmenis ir bendraminčius bei organizacijas, prisidėjusias prie IFOAM OE 2030 m. vizijos tapimo realybe. Kartu pažvelgti į praeities pasiekimus ir laukiančius iššūkius, siekiant sukurti Europos maisto ir ūkininkavimo sistemą, kuri skatintų sveikatą, ekologiją, sąžiningumą ir priežiūrą bei apsaugotų žmones ir planetą.

Renginį sveikinimo kalba atidarė IFOAM OE direktorius Eduardo Cuoco. Jis pažymėjo, kad organizacijos buvimas Briuselyje per pastaruosius dvidešimt metų išaugo kartu su ekologinių gamintojų ir perdirbėjų skaičiumi Europoje, o ekologinis ūkininkavimas dabar yra pripažintas pirmaujančiu Europos projektu, kuriuo siekiama, kad mūsų maisto sistema taptų tvaresnė. Strategijų „Nuo ūkio iki stalo“ (F2F) ir „Biologinė įvairovė“ 25 proc. ekologinės paskirties tikslas yra pripažinti ekologinio žemės ūkio naudą aplinkai,

ūkininkams ir vartotojams. Jis pažymėjo, kad dar reikia daug nuveikti, kad žemės ūkis taptų atsparesnis ir atitiktų planetos poreikius, tačiau ekologinis judėjimas gali didžiuotis tuo, kas iki šiol buvo pasiekta, pripažindama savo indėlį siekiant daugelio Europos politikos tikslų. Vartotojai taip pat pasitiki ekologiškais produktais – tai įrodo faktas, kad rinka išaugo iki 44,8 mlrd.

IFOAM OE prezidentas Jan Plage pasisakė, kad IFOAM Organics Europe ir Europos ekologinio judėjimo augimas liudija, kad ekologija yra daugiau nei įkvepiantis ir novatoriškas gamybos būdas. Tai taip pat politinė priemonė, padėsianti Europai susidoroti su dabartiniais visuomenės iššūkiais, pavyzdžiui, klimato ir biologinės įvairovės krizėmis. Jis patikslino, kad per pastaruosius 20 metų ekologiniai ūkio subjektai įrodė, kad gali gaminti aukštos kokybės maistą be sintetinių trąšų ir pesticidų, o toliau investuojant į mokslinius tyrimus ekologinis derlius ir toliau didės. Ekologinė žemdirbystė taip pat siūlo sprendimus, kaip prisitaikyti prie kintančių klimato sąlygų ir padaryti mūsų maisto gamybą atsparesnę bei mažiau priklausomą nuo daug energijos naudojančių sąnaudų. Kaip žmogus, turintis ekologinio ūkininkavimo patirtį, jis patikino esąs tikras, kad ekologinė gamyba yra geriausias pasirinkimas, užtikrinantis maisto tiekimą dabartinėms ir ateities kartoms. Komisijos tikslas, kad 25 proc. žemės ūkio paskirties žemės būtų dirbamos ekologiškai, yra labai svarbus. Toks tikslas padeda sutelkti valstybių narių mintis, ypač todėl, kad daugelyje valstybių narių BŽŪP nacionaliniai strateginiai planai ir biudžetas nesuderinami.

Renginio metu vyko aukšto lygio pokalbiai ir panelinės diskusijos, kuriose dalyvavo pirmasis Europos Komisijos pirmininko pavaduotojas Fransas Timmermansas kartu su kitais aukšto lygio pranešėjais.

Franso Timmermanso žinutė diskusijos metu buvo aiški: reikia išlaikyti 25 proc. ekologinės žemės ūkio paskirties žemės Europoje tikslus. Ekologinis ūkininkavimas yra geriausias gamybos būdas biologinei įvairovei išsaugoti ir kovoti su klimato kaita.

Wolfgangas Burtscheris, ES žemės ūkio ir kaimo plėtros generalinis direktorius, pristatė, kad jie įvertino valstybių narių BŽŪP nacionalinius strateginius planus ir išsiuntė pastabų laiškus siekiant suderinti tikslo ir tam skirto biudžeto atitiktį.

Ispanijos ekologinių ūkių asociacijos atstovė Aina Calafat Rogers akcentavo, kad viena iš grėsmių, kurią mato, yra ta, kad dalykai nevardinami jų vardais, apie ekologijos ir tvarumo sąvokas. Viską galima pavadinti tvarumu, nors taip nėra. Reikalingi teisės aktai, skirti kovoti su žaliuoju plovimu ir chemijos pramonės žaidėjų išlikimo bei pelno bet kokia sąskaita strategijomis.

Beate Huber, Ekologinės žemdirbystės tyrimų instituto (FiBL) prezidentės, pagrindinė žinutė diskusijoje, jei norime pasiekti 25 proc. ekologinės žemės ūkio paskirties žemės, turime padidinti mastą. Mums reikia ir stumti, ir traukti – rinkos ir dirbamos žemės augimo. Restoranai ir maistas viešosiose maitinimo įstaigose suteikia stiprių galimybių rinkai – tam turėtų būti skiriamas prioritetas.

Pierrickas De Ronneas, Biocoop prezidentas (Pancūzija), pabrėžė, kad Europa turi imtis veiksmų ir apmokestintų žalingą praktiką. Priešingu atveju vartotojai savo maisto kainą moka du kartus – vieną kartą už maistą ir vieną kartą už aplinkosaugos išlaidas, kurias sumoka mokesčiais.

Nathalie Chaze, DG Sveikatos ir maisto saugos (DG SANTE) Maisto tvarumo, tarptautinių santykių padalinio direktorė, patvirtino tai, ką anksčiau pasakė Fransas Timmermansas. Turime pakeisti maisto grandinės veikimo būdą. Turime daug ko pasimokyti iš ekologinio judėjimo dėl bendradarbiavimo. Ji pristatė rengiamą tvaraus maisto sistemos (SFS – sustainable food system) įstatymą (2023 m. pabaiga (DG SANTE)). Šiame įsakyme turėtų būti nuostatos siejančios bendruosius tvarių viešųjų pirkimų principus ir tvarumo ženklavinimą, SFS apibrėžimą. Europos Komisija (EK) išnagrinės būdus, kaip suderinti savanoriškus žaliuosius terminus ir sukurti tvarią ženklavimo sistemą, kuri kartu su kitomis atitinkamomis iniciatyvomis apimtų maisto produktų mitybos, klimato, aplinkos ir socialinius aspektus. Tai sukėlė daug diskusijų tarp renginio dalyvių, kad papildomas ženklavinimas ir išimtis tik įneš sumaištį vartotojų pasirinkimui ir gali paveikti ekologinio sektoriaus raidą.

Renginys buvo kupinas palaikymo, diskusijų, šiltų kontaktų užmezgimo ir dalinimosi gerosiomis patirtimis tarpe ekologinio judėjimo dalyvių. Vėly „Ekoagros“ buvo padėkota už jungiantį bendradarbiavimą judėjimo veikloje ir už aktyvų dalyvavimą IFOAM Organics Europe 2020 m. pradėtame projekte „Pesticidų

naudojimas ir užteršimas: užtikrinant palankią aplinką ekologiškiems ūkio subjektams pagal ES teisinę sistemą“. Taip pat už prisijungimą 2021 m. prie organizacijos projekto „Naujojo ES ekologinio reglamento taikymo gairės“. Tikslas – prisidėti prie aktualaus projekto, kuris padės visoms suinteresuotoms šalims palengvinti naujojo reglamento reikalavimų supratimą ir taikymą, nes šio teisės akto struktūra keitėsi iš esmės.

2022 m. gegužės 12 d. vyko IFOAM OE tarybos posėdis. Posėdis kontaktiniu būdu vyko po daugiau nei dvejų metų pertraukos. Posėdžio metu buvo pristatytas organizacijos įstatų keitimo ir biudžeto projektas, vidinė strategija, personalo pokyčiai.

Svarbiu dienotvarkės klausimu buvo ekologinės gamybos teisės aktų pasikeitimai iki posėdžio datos. Pagrindinis reglamentas: Reg. (ES) 2018/848 iš dalies pakeistas 1 reglamentu, ištaisytas 4 pataisymais. Antriniai teisės aktai: 7 įgyvendinimo reglamentai, iš dalies pakeistas 3 reglamentais, ištaisyta vienu klaidų ištaisymu. 16 deleguotieji reglamentai, iš dalies pakeistas 1 reglamentu, ištaisyta 3 pataisymais. Bendras dokumentų skaičius: 37 (29 taisyklės + 8 klaidų taisymai).

Detaliai pristatytas atliktas ir planuojamas IFOAM OE įsitraukimas 2022 metais: įsitraukimas į akvakultūros forumo (IAF) veiklą ir dalyvavimas Akvakultūros patariamąjoje taryboje (AAC); interesų grupės veikla ekologinės gamybos paruošimo ir prekybos / platinimo klausimais (valymo ir dezinfekcijos produktai, kvapiosios medžiagos, parduotuvių sertifikavimas). Darbas šiandien Lietuvoje labai aktualia tema – sėklų ekspertų grupės darbas dėl dauginamosios medžiagos ir sėklų taisyklės. Darbas su augalų apsaugos produktų ir trąšų priedais pasitelkiant ekspertų grupę. Informacija apie ekologiškų baltyminių pašarų prieinamumą rinkimas. Visą šią ekspertų grupės informaciją laiku gauna VŠĮ „Ekoagros“, dalyvauja diskusijose ir pasiūlymų rengime. Tai stipriai prisideda prie efektyvios įstaigos veiklos.

Atskira posėdžio dalis buvo skirta karo Ukrainoje temai, stebėtojo teisėmis susitikime dalyvavo Eugenijus Milovanovas Ukrainos ekologinio ūkininkavimo federacijos prezidentas.

Diskutuota dėl didelio valstybių narių ir daugelio Europos Parlamento politinių frakcijų spaudimo Komisijai iš naujo įvertinti F2F, atsisakyti savo tikslų (ekologijos, pesticidų ribojimo ir kt.), vardan poreikio „gaminti daugiau“, kad būtų užtikrintas „maisto saugumas“.

Kovo 23 d. Komisija ir Taryba priėmė komunikatą, kuriame pabrėžiamos kelios priemonės, įskaitant paramą trąšų naudojimui trumpuoju laikotarpiu, naujų taisyklių dėl naujų genominių metodų įvertinimas ir planai 2022 m. nustatyti leidžiančias nukrypti nuostatas (dabartinė BŽŪP), kad būtų galima gaminti aplinkai svarbiose vietovėse (EFA). Kovo 24 d. Parlamentas patvirtino rezoliuciją, į kurią organizacija reagavo pranešime spaudai, sveikindami paramą F2F, tačiau apgailestaudami dėl nuolaidų, padarytų biologinei įvairovei (EFA).

Remdamiesi susiklosčiusia situacija COPA-COGECA prašo imtis priemonių, kurios tiesiogiai įtakotų ekologinį sektorių: dar kartą peržiūrėti BŽŪP dėl karo Ukrainoje, sustabdyti trąšų importo mokesčius, sustabdyti protekcionistines priemones maistui, pašarams ir žaliavoms, sustabdyti karbamido ir azoto tirpalų importo ir antidempingo muitus, sumažinti azoto naudojimo ribas (Azoto direktyva). IFOAM OE savalaikiai reaguoja į tokį spaudimą ir įtraukia narius nuomonės komunikavimui. Tačiau reikšminga pozicija vėl girdima iš pirmojo Europos Komisijos pirmininko pavaduotojo Franso Timmermanso, kuris nepalaiko F2F peržiūrėjimo ir tikslų atsisakymo. Taip pat 2022 m. kovo 19 d. trys šimtai mokslininkų iš ES ir už jos ribų pasirašė atvirą laišką, kuriame pasmerkė „trumparegiškus pasiūlymus, pavyzdžiui, atsisakyti tvarios žemės ūkio praktikos, kuri yra ES strategijos „F2F“ dalis.

7. Išvados. Komandiruotės metu buvo pasinaudota galimybe išklaudyti, susipažinti ir apsikeisti nuomonėmis su aukšto lygio politikos formuotojais, sprendimus priimančiais asmenimis, bendraminčiais bei organizacijų atstovais. Aptartos sektoriui svarbios politikos kryptys, grėsmės ir iššūkiai. Kontaktai, gauta informacija, gerosios praktikos ir pozicijų pavyzdžiai labai svarbu formuojant įstaigos sertifikavimo paslaugų plėtros ir švietimo strategijas, atitinkančias ateities tendencijas, skatinančias pareiškėjų sąmoningumą ir vartotojų elgsenos virsmą, bei būti pasirengusiems galimiems neapibrėžtumams. Plėtojami ir palaikomi

kontaktai stiprina įstaigos pripažinimą, naujausia ir aktualiausia informacija padeda laiku ir operatyviai reaguoti į pokyčius sektoriuje ir visoje maisto rinkoje.

Direktorė

Virginija Lukšienė

DETALŪS METADUOMENYS	
Dokumento sudarytojas (-ai)	VšĮ Ekoagros, K. Donelaičio g. 33, LT-44240 Kaunas, 44240 Kaunas, Lietuva (2022-05-18 16:18:36)
Dokumento pavadinimas (antraštė)	VIEŠOSIOS ĮSTAIGOS „EKOAGROS“ DIREKTORĖS VIRGINIJOS LUKŠIENĖS KOMANDIRUOTĖS ATASKAITA
Dokumento registracijos data ir numeris	2022-05-18 Nr. S-5865
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	-
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Virginija Lukšienė, Direktorius
Parašo sukūrimo data ir laikas	2022-05-18 16:16:35 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-T
Laiko žymoje nurodytas laikas	2022-05-18 16:17:08 (GMT+03:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugos teikėją	EID-SK 2016,2.5.4.97=#160e4e545245452d3130373437303133, AS Sertifitseerimiskeskus,EE
Sertifikato galiojimo laikas	2019-10-20 14:49:02–2024-10-18 23:59:59
Parašo paskirtis	Registravimas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Jurgita Trubilienė, Personalo specialistas
Parašo sukūrimo data ir laikas	2022-05-18 16:17:36 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-C
Laiko žymoje nurodytas laikas	2022-05-18 16:18:19 (GMT+03:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugos teikėją	EID-SK 2016,2.5.4.97=#160e4e545245452d3130373437303133, AS Sertifitseerimiskeskus,EE
Sertifikato galiojimo laikas	2020-08-10 17:24:13–2025-08-09 23:59:59
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	-
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	-
Pagrindinio dokumento pridedamų dokumentų skaičius	-
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	DocLogix v12.8.6.0
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Tikrinant dokumentą nenustatyta jokių klaidų (2022-05-18 16:18:36)
Elektroninio dokumento nuorašo atspausdinimo data ir ją atspausdinęs darbuotojas	2022-05-18 16:18:36 atspausdino Jurgita Trubilienė
Paieškos nuoroda	-
Papildomi metaduomenys	-

